

Ansökan Nationell Högspecialiserad Vård (NHV) – Vingskapula

Vingskapula innebär att skulderbladet (skapula) ”släpper” från bröstkorgen och pekar bakåt. Detta uppstår då en muskel (Serratus anterior) inte kan utföra sin funktion, vilket beror på att nerven Thoracicus longus är inflammerad eller skadad.

Inflammation i nerven (neurit) kan uppstå spontant. Nerven återhämtar sig nästan alltid och då kan muskeln få nervimpulser och därmed fungera väl igen.

Bakgrund

Socialstyrelsen har den 14 januari 2025 beslutat att viss vård vid vingskapula ska utgöra nationell högspecialiserad vård och bedrivas vid **två enheter**.

Definition

Patienter med vingskapula (orsakad av nervskada eller muskeldystrofi), där behandling kan vara aktuell, ska remitteras till en nationell högspecialiserad vårdenhet för multidisciplinär bedömning.

Om patienten ska **åtgärdas kirurgiskt** ska denna ske på en nationell enhet.

NHV-enhet ansvarar för den **högspecialiserade fysioterapi** som sker i samband med vård inom definitionen. Delar av den fysioterapeutiska behandlingen kan sedan ske på patientens hemort i dialog mellan remittent och NHV-enhet

Förtydliganden till definitionen

Med kirurgisk åtgärd avses nervkirurgi och ortopedisk kirurgi, exempelvis:

- nervrekonstruktion
- sen- och/eller muskeltransfereringar
- steloperation/artrodes

Volym

Orthosbehandling: 150-200 per år

Operationer 15-20 per år

Motivering till ansökan Region Västerbotten

Området har starka samband till redan befintligt NHV område avseende plexusvård. Region Västerbotten tillsammans med Region Stockholm har en unik kompetens både kirurgiskt och i den avancerade fysioterapi som efterfrågas.

Bilaga 1 – Förslag till särskilda villkor – efter remiss och beredning

Kritisk personalkompetens

Samtliga specialister/professioner som ingår i det multidisciplinära teamet ska ha specifik kompetens inom det definierade området:

- Ortoped/axelkirurg
- Handkirurg/plexuskirurg (kompetens för nervkirurgi)
- Fysioterapeut inom axelrehabilitering
- Neurofysiolog
- Ortopedingenjör/ortopedtekniker

Andra kompetenser eller förutsättningar för att vården inom det definierade området ska kunna bedrivas

- Kompetens för behandling med individualiserad skapulastabiliserande ortos vid vingskapula (tillgång till fysioterapeut inom axelrehabilitering och diagnostisering/analys av muskelfunktion, ortopedingenjör för ortosframställning och utprovning/justering, ortopedtekniker samt ortoped)
- Neurolog
- Poliklinisk mottagning för pre- och postoperativ bedömning och fysioterapeutisk behandling
- Postoperativ vårdavdelning
- Tillgång till avdelning specialiserade på att vårda barn

Övriga villkor

- NHVe ska ha ett nära samarbete med ortopedtekniska verkstäder som tillverkar ortoser för patientgruppen.
- NHVe ska bidra till att forskning inom det aktuella sjukdomsområdet bedrivs.
- NHVe ska verka för strukturerad uppföljning av vårdområdet, t.ex. genom kvalitetsregister.
- NHVe ska verka för strukturerad kunskapsspridning och utbildning (ex. aukultationer) inom området.
- NHVe ska verka för framtagning av vårdprogram och gemensamma remisskriterier inom det definierade området.
- NHVe ska följa upp patientrapporterade mått.
- NHVe ska ansvara för överrapportering till remitterande enheter och upprätta individuella vårdplaner.
- NHVe ska verka för att etablera ett internationellt samarbete gällande forskning inom området.